

Facebook invaderer staldene

tema | Sociale medier

Landmænds brug af Facebook og Twitter som kilde til faglig information og sparring med kolleger er i hastig vækst. Alternativet til traditionel rådgivning udfordrer konsulerne.

Sociale medier som Facebook og Twitter er effektive redskaber for landmanden; både som kilde til faglig information og kontakt til kolleger samt rådgivere. Det siger Jens Peter Hansen, specialkonsulent i SEGES, og forfatter til rapporten 'Landmandens brug af sociale medier'.

"I forhold til den generelle danske befolkning bruger færre landmænd sociale medier. Men undersøgelsens resultater viser en jævn vækst i Facebook-brugere og en accelererende vækst i Twitter-brugere. Efterhånden som kulturen blandt landmænd og rådgivere ændrer sig i en retning af at opfatte sociale medier som en alternativ måde at 'snakke' med hinanden på, vil sociale medier få en voldsomt stigende betydning i formidlingen af faglig information," siger Jens Peter Hansen.

FAKTA

Nye kanaler til viden

SEGES-projektet Videnformidling og Dialog – Vi&Di – arbejder bl.a. på, hvordan landmænd, rådgivere og projekter via de sociale medier kan 'omsætte' ny viden til beslutning og handling i stald, mark og ved skrivebordet. Projektet står bl.a. bag Facebook-siderne grovfoder, KoLedelse, arbejdssikkerhed og Aagaardenjersey. www.facebook.com/viogdi

Rationelle landmænd

Ifølge undersøgelsen 'Landmandens brug af sociale medier', som bygger på besvarelser fra knap 6.000 landmænd, er 41 pct. af landmændene tilknyttet et socialt netværk online mod 67 pct. af danskerne generelt. Specialkonsulent Jens Peter Hansen ser to overordnede grunde til landmændenes tilbageholdenhed.

"Nogle er bange for, at deres oplysninger og data kan blive offentlige på fx Facebook, det altdominerende sociale medie i Danmark. Desuden handler sociale medier, efter norges mening, om afslapning og sniksnak. Det harmonerer ikke med landmænd, som udnytter deres tid rationelt. Men i takt med, at der opbygges en kritisk masse af faglig information om fx grovfoder og yversundhed på de sociale medier, vil dette forhold ændre sig. Hvis folk skriver noget ordentligt, bliver det brugt," fastslår Jens Peter Hansen.

Virtuel erfagruppe

Han kalder lukkede grupper på fx Facebook og Yammer – der er udviklet til virksomheder – for et godt supplement til en erfagruppe.

"Det er en optimal konstellation. En virtuel erfagruppe kan give de fysiske møder hver tredje måned mere effekt, fordi man ved, hvor de andre er efter at have fulgt dem på de sociale medier," siger Jens Peter Hansen og understreger vigtigheden af at have set hinanden i øjnene inden de virtuelle møder:

"Man skal kende hinanden og have brugt tid sammen på at tale om hinandens bedrifter."

Som endnu en fordel ved de sociale medier nævner Jens Peter Hansen friheden til at være 'på', når man vil.

Hør mere om emnet på kvæggkongressen i indlægget "Bedriften på Facebook"

Følg kongressen på Facebook:
www.facebook.com/kvaegkongres
og Twitter: #kvæggkongres

"Mens man risikerer at forstyrre en kollega ved at ringe til ham, kan man virtuelt diskutere og stille spørgsmål uafhængigt af tid. Desuden er opringninger og sms'er én til én-kommunikation. På de sociale medier kan modtageren selv bestemme, hvornår han vil se eller læse diverse opdateringer, ligesom man kan dele sine informationer med flere," påpeger Jens Peter Hansen.

Tweet, for søren

Mens danskerne har verdensrekord i at bruge Facebook, hænger vi stadig med næbbet, når det gælder Twitter. Det er en skam – også for landmændene, ifølge Jens Peter Hansen.

"Vi halter bagefter fx USA og Australien. Med Twitter kan man give en kort og klar besked på 140 tegn, tage et billede med telefonen som eksempel og henvise til en artikel med et link. Der-

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Celletallet blev halveret

Deltagelse i en Facebook-erfagruppe gav en nordjysk fodermester mere fokus på yversundheden. Det gav i en halvering i celletallet og ændring af 'uheldige' rutiner.

En halvering af celletallet og et markant fald i antallet af yverbetændelser. Det er de største effekter, som fodermester Mikkel Mikkelsen fik ud af at være med i LandboNords erfagruppe Cow Power North; et projekt, som sidste år supplerede fysiske erfamøder med en lukket gruppe på Facebook.

"Gruppens fokus lå på yversundhed. Vores celletal faldt fra 180.000 til et snit på 90.000 de seneste tre måneder. Det virker lidt utroligt, at vi kunne komme så langt ned, men at være med i Facebook-gruppen fik mig til at holde fokus på opgaven og blive bedre til at få de fem ansatte til at gøre det samme. Fx ved at præcisere, at man skulle holde blikket fast på koens yver ved forog eftersprayning i stedet for at se andre steder hen," siger Mikkel Mikkelsen.

Han profiterede desuden af den tætte kontakt med de otte andre fodermestre i gruppen.

"Vi holdt fysiske møder hver sjette uge, men fortsatte debatten på Facebook. Det holder gejsten oppe. Og det er let at hive telefonen op af lommen, tage et billede af fx et godt forseglet yver og smide det på Facebook med en kommentar om, hvilken pattespray man bruger," siger Mikkel Mikkelsen fra Ågård ved Bindslev i Nordjylland.

Han nævner konkurrenceelementet som en anden motiverende faktor:

"Det er jo sjovt at kunne vise de andre i gruppen en mejerisiddel med et celletal på 60.000."

Råd fra ligesindede

Det er et af Cow Power Norths medlemmer, Steffen Dahl Olesen, enig i.

"Man er sammen med nogen, som arbejder med det samme, og rammer lige ind i ideer til,

Pattespray var et af de mange emner som blev diskuteret i Cow Power Norths Facebookgruppe. Foto: Privatfoto

hvordan noget kan gøres bedre. Tag pattespray. I stedet for at tale med en sælger, som vil sælge dig en bestemt type, kan du på Facebook diskutere med en flok ligesindede," siger Steffen Dahl Olesen, fodermester hos mælkeproducent René Høst ved Hjørring.

Her lå celletallet på 150.000-180.000 – langt under landsgennemsnittet – da Steffen Dahl Olesen kom med i Cow Power North.

"Men fordi jeg – ligesom Mikkel og mine kolleger – fik øget mit fokus, kom vi ned på 100.000-130.000 i celletal. Ved at komme længere væk fra grænsen på 200.000, som udløser en lavere pris for mælken, får vi mere ro og plads til, at en enkelt ko fx stiger til 160.000. Det er i småtingsafdelingen, men i disse tider gælder det om at finde hver en ø, som kan hjælpe lidt," siger Steffen Dahl Olesen.

Debat om malkeklude

Sammen med sine otte kolleger i Cow Power North kom han vidt omkring i kunsten at producere mælk.

"Nogle siger, at det største problem ved erfagrupper er, at folk siger for lidt. Hos os var det omvendt. Vi sagde næsten for meget," siger Steffen Dahl Olesen og mindes det, ifølge ham, skø-

reste, han var med til at diskutere.

"Vi skrev om hvilke malkeklude, der er bedst. Jeg foretrækker dem af mikrofiber. Modsat de billige holder de længere og skal kun skiftes to-tre gange om året. Og så kan man bedre tørre overflødige klatter af koens patter med dem. Vi havde også en debat om, hvor meget sæbe man skal bruge, når man vasker kludene," konstaterer Steffen Dahl Olesen med et grin.

På den større skala nævner Mikkel Mikkelsen fra Ågård en ændring i arbejdet med at lægge strørutinerne om.

"Vi havde i årevis haft strølsen liggende i dobbeltrækkerne foran sengebåsene uden at tænke nærmere over, at køerne, når de lagde hovedet ned i strølsen for at hvile, savlede strølsen til med spyt og bakterier. Efter et erfamøde begyndte vi at opbevare strølsen et andet sted. Mange forhold tæller, når det gælder en kompleks sag som celletal," fastslår Mikkel Mikkelsen.

Rådgivere som tovholdere

Både han og Steffen Dahl Olesen understreger, at det ikke rækker kun at mødes på Facebook.

"Man skal begynde med at mødes med sine kolleger, så man ved, hvem de er og se hinandens bedrifter, så man kender problemstillingerne," siger Mikkel Mikkelsen.

Steffen Dahl Olesen nikker og glæder sig desuden over, at to konsulenter fra LandboNord og dyrlæge Michael Farre var med som sparringspartnere og rådgivere i Cow Power North.

"Vi fodermestres ideer kan gå i forskellige retninger, så derfor var det godt have nogle eksperter med som tovholdere. De kunne også bekrafte, at det, man havde gang i, ikke var helt åndssvagt," siger Steffen Dahl Olesen.

Resultaterne af erfagruppen Cow Power Norths fokus på yversundhed præsenteres på LandboNords kvæg-rådgivnings årsmøde torsdag den 29. januar.

/Henrik Lomholt Rasmussen

Fortsat fra side 1

ved kan man hurtigt rådgive sine kolleger om et bestemt emne såsom majsensilage, fedtprocent eller avlsværdital. Og modsat en sms, hvor man nærmest påtvinger modtageren at svare, er det på Twitter modtageren, som vælger, hvad han vil følge," siger Jens Peter Hansen om tjenesten, hvor man virtuelt og gratis kan abonnere på de temaer, man interesserer sig for.

"På den måde sorterer andre informationerne om et emne og tweeter om det, de finder relevant, hvorpå man kan se på materialet," siger Jens Peter Hansen og nævner et eksempel på en Twitter-succes fra amerikansk landbrug.

"AgChat har 51.000 følgere, som en gang om

ugen 'mødes' på et bestemt klokkeslæt og tweeter om et emne," siger Jens Peter Hansen, der har gode erfaringer fra et Twitter-projekt med ti planteavlskonulenter.

"Vi betalte dem for at tweete i forsøgsperioden. Da den sluttede, fortsatte vi med at tweete, fordi de kunne se, at det virker," konstaterer Jens Peter Hansen.

Store udfordringer

Netop rådgiverne står over for store udfordringer på grund af de sociale medier ifølge Dorte Marcussen, projektleder ved SEGES. For adgangen til en stadig stigende mængde gratis information i de sociale medier åbner for spørgsmålet om,

hvorfor man skal betale for rådgivning.

"Derfor bør rådgivervirksomheder overveje en forretningsmodel, der tager højde for de sociale medier. Den kan indebære, at rådgiverne skal være opsøgende og give gratis råd. Det kan skabe relationer og tillid til rådgiverens faglige viden hos nye og gamle kunder," siger Dorte Marcussen.

Hun mener, at rådgivere, som stiller sig til rådighed på denne måde, vinder flest kunder.

"Taberne kan blive rådgiverne, der ikke er aktive på de sociale medier, fordi de mister viden om kundernes behov og bliver mindre synlige for landmændene," konstaterer Dorte Marcussen.

/Henrik Lomholt Rasmussen

Rekordlavt celletal

Med et gennemsnit på 207.000 blev 2014 endnu et rekordlavt år for celletallet.

Den danske yversundhed har det godt. Det vidner det stadig faldende tankcelletal om. I 2013 faldt tallet fra 220.000 til 212.000, hvilket var det laveste gennemsnit nogensinde. Tendensen fortsatte i 2014, idet mælkeproducenterne her formåede at komme helt ned på 207.000. I alt havde 1.505 leverandører et gennemsnitligt celletal under 200.000 i 2014. Det laveste snit lå på 58.500. Den flotte mælkekvalitet betyder, at 43 pct. af besætningerne nu leverer mælk til højeste afregning.

”Det er meget positivt, at mælkeproducenterne formåede at sænke celletallet yderligere i 2014. Ikke mindst fordi den varme sommer på et tidspunkt sendte tallet helt op på 256.000,” fortæller teamleder Iben Strøm, SEGES.

Hun håber, at den flotte udvikling fortsætter, og at producenterne vil være i stand til at tackle den udfordring, som kvoternes bortfald vil kunne være i celletals-sammenhæng.

”Når der ikke længere er begrænsning på, hvor meget mælk man må levere, er der ikke helt det samme incitament for at malke noget fra med forhøjet celletal. Det stiller naturligvis endnu større krav til fokus på at holde besætningens celletal i bund,” lyder det fra Iben Strøm.

Den flotte mælkekvalitet betyder, at 43 pct. af besætningerne nu leverer mælk til højeste afregning.

Færre uheld med antibiotika

Antallet af uheld med antibiotika faldt også i 2014, nemlig fra 150 tilfælde i 2013 til 138 tilfælde. Det på trods af, at Arla i oktober indførte kontrol af samtlige tankbiler – udover stikprøvekontrollen i besætningerne, som fortsætter uændret. Med andre ord faldt antallet af påvisninger trods større prøveintensitet. Tidligere blev der foruden stikprøverne kun udtaget prøver fra tankbiler med mælk til konsummælk samt siloprøver på mejerier med anden produktion.

/Kirsten Marstal

Vores Mælk
- en ren fornøjelse

Eksporten af spædkalve faldt i 2014

Højere præmie og lave priser på spædkalve i udlandet har vendt eksportkurven. Alene de seneste fem måneder af året faldt eksporten med næsten 20 pct.

43.000 spædkalve blev eksporteret sidste år mod 45.000 i 2013.

Kurven for eksport af kalve vendte i 2014. I alt blev knap 43.000 spædkalve (maks. to mdr. gamle) eksporteret mod 45.000 i 2013. Nedgangen svarer til et fald på 4,5 pct. og er det første fald i eksporten siden 2007.

”Det er meget glædeligt, at vi nu efter flere års stigning endelig ser et fald,” lyder det fra chefkonsulent K. B. Lind Pedersen, Landbrug & Fødevarer.

Han fortæller, at især de sidste fem måneder af 2014 har rykket. Her var tallene hver eneste måned lavere end for de tilsvarende måneder i 2013, så faldet alene disse måneder var på knap 20 pct. Lind Pedersen tilskriver hovedsagelig faldet den nye og højere slagtepræmie fra 2015. Præmien ventes at komme til at ligge på godt 700 kr. i år mod knap 500 kr. i 2014. Udover den nye præmie har lave priser på spædkalve i udlandet, iflg. Lind Pedersen, formentligt også haft en effekt. Han forventer, at eksporten fortsætter sit fald i 2015:

”Jeg tror ikke på en dramatisk nedgang, men jeg tror, at vi kan regne med et fortsat fald, primært som følge af den højere slagtepræmie.”

Frem til 2020 er det L&F, Kvægs strategimål, at antallet af slagtekalve, der opfedes og slagtes i Danmark, er øget med mindst 65.000.

/Kirsten Marstal

Til kamp mod dødeligheden

SEGES lancerer et projekt, som skal bidrage med viden og værktøjer til reduktion af køers og kalves dødelighed. Den steg for køers vedkommende i 2014.

Det går desværre den forkerte vej med kodødeligheden. Mens L&F, Kvægs strategimål er at sænke tallet for dødeligheden til 3,5 pct. i 2018, steg tallet i 2014 til 5,2 pct. mod 4,9 pct. forrige år. Kalvedødeligheden holdt sig på niveau med tallet i 2013.

Hos SEGES ærgrer specialkonsulent og dyrlæge Peter Raundal sig over, at de hidtidige initiativer til reduktion af dødeligheden ikke har båret tilstrækkelig frugt.

”Den lille stigning ser ikke ud til at hænge sammen med besætningsstørrelsen, eller om besætningerne i forvejen har høj eller lav dødelighed. Men uanset årsagerne er tallet stadig for højt,” konstaterer Peter Raundal og vender sig mod et netop igangsat tiltag, der skal bidrage til at nedbringe dødeligheden.

’Sunde køer og kalve dør ikke’ er navnet på det toårige projekt, som via bedre rådgivningspraksis og fokus på staldindretning skal reducere risici for ko- og kalvedød på grund af sygdom.

”Vi vil bl.a. udvikle procedurer for obduktion på bedriften og laboratorieundersøgelser, der kan øge muligheden for at klarlægge dødsårsager og forbedre rådgivningspraksis for reduktion af dødelighed bl.a. ved at gøre rådgivningen mere motiverende. At få dødeligheden ned er et langt, sejt træk, hvor det kan være svært at holde dampen oppe,” påpeger Peter Raundal.

Gode eksempler

Han vil desuden arbejde med gode eksempler i forbindelse med opstaldning.

”Nogle landmænd har indrettet produktionsanlæg, der kan reducere dødeligheden eller holde den nede. Ved korrekt brug af sygebokse, hvor dyrene skal anbringes så tidligt som muligt i et sygdomsforløb. Sygebokse skal ikke være et hospice,” fastslår Peter Raundal.

De bedste erfaringer fra praksis skal samles i et inspirationskatalog til brug for andre landmænd. ”Her vil vi også præsentere værktøjer, der kan hjælpe til at træffe de rigtige beslutninger for at kunne nedbringe kalvedødeligheden” siger Peter Raundal.

/Henrik Lomholt Rasmussen

Undersøgelser af aborter fortsættes

For at få mere viden om årsagerne til abort hos kvæg fortsætter Fødevarestyrelsen også i 2015 med at betale for visse laboratorieundersøgelser af abortmateriale. Der betales laboratorieudgifter til undersøgelse for brucellose, BVD, neosporose og svampeinfektion. Hvis man ønsker at få undersøgt abortmateriale, skal man kontakte sin praktiserende dyrlæge.

/Erik Rattenborg

Overvej 2 procents obligationslån

Flere aspekter og alternativer skal overvejes, uanset om man skal konvertere eller optage nyt lån.

Når man skal tage stilling til, om et 30-årigt fastforrentet 2 pct. obligationslån er relevant, skal man tage stilling til nogle faktorer. Man skal gøre op med sig selv, hvorvidt man har behov for renteaftækning, eller om man foretrækker et rentetilpasningslån med lavest mulig rente. Står man overfor at konvertere, og er restløbetiden på det nuværende lån under 25 år, er det måske værd at overveje et lån med 15 eller 20 års løbetid pga. den lavere rente. Restgælden og kuponrenten skal desuden helst være over hhv. 1 mio. kr. og 3 pct., hvis omkostningerne skal tjenes hjem indenfor fem år. Tidshorizonten mindskes dog i takt med størrelsen på optagelseskurs og restgæld. Til gengæld vil man få en større kursfølsomhed og dermed udsigt til en større kursgevinst, hvis man planlægger at konvertere ved en mulig fremtidig korrektion op i renten.

Basis for store serier

Ydermere skal man være opmærksom på, at der (endnu) ikke er udstedt et 2 pct. obligationslån med mulighed for afdragsfrihed. Er man afklaret med det, vil man til gengæld være sikret en fast rente på 2 pct. der i modsætning til en alternativ og alt andet lige billigere renteaftækning i form af en renteswap både er konverterbar og uopsigelig fra kreditgivers side.

AgroMarkets vurderer desuden, at der ikke er risiko for indlåsningsseffekt, da det historisk set kun har ramt små låneserier. Det kan dog aldrig garanteres, at der ikke opstår problemer ligegyldigt, hvor stor 2 pct. serierne bliver.

Flere aspekter og alternativer skal altså overvejes, uanset om man skal konvertere eller optage nyt lån. Søg eventuelt uvildig rådgivning hos den lokale DLBR-virksomhed, så man kan få det fulde overblik over fordele og ulemper.

/Kenneth Kjeldgaard, AgroMarkets

Samdrift og miljøregler

De nye registreringsregler for samdrift, der fritager for registrering på CHR-niveau og dermed på ejendomsniveau, sætter ikke miljøreglerne ud af spil. Derfor er det vigtigt at være opmærksom på, at den enkelte ejendoms miljøtilladelse fortsat er gældende og vil blive kontrolleret af kommunerne som hidtil.

/Morten Lindgaard

Nemmere at tolke PCR-tankmælksprøven

Værdierne for bakterierne Staf. aureus og CNS angives, som noget nyt, hver for sig i resultatet af den årlige PCR-tankmælksprøve for B-streptokokker.

Om kort tid modtager samtlige mælkeproducenter resultatet af den årlige PCR-test for B-streptokokker i tankmælk. Ud over B-streptokokker undersøger testen også for en række andre bakterier. I den forbindelse vil der ved dette års resultat være en lille ændring at se, når landmanden modtager resultatet. Resultatet for stafylokokker vil denne gang være nemmere at tolke end tidligere. Det skyldes, at værdierne for hhv. Staf. aureus og CNS (Coagulase Negative Stafylokokker) angives hver for sig. I den tidligere test var de begge indeholdt i betegnelsen Staph sp. CNS er den samlede betegnelse for andre stafylokokker end Staf. aureus. Den nye test undersøger desuden kun for de fem hyppigste typer af CNS og dermed de mest relevante for mælkeproducenterne. Det er væsentligt at adskille Staf. aureus og CNS, eftersom infektion med CNS oftest forsvinder kort tid efter kælvning og kun bør behandles, hvis der optræder regulære symptomer på yverbetændelse med hævelse i kirtlen. "Under alle omstændigheder er det en god idé at drøfte resultatet af testen med sin rådgiver," lyder anbefalingen fra specialkonsulent og dyrlæge Michael Farre, SEGES. De øvrige bakterier, som PCR-testen undersøger for, er som tidligere: B-streptokokker, Mycoplasma bovis, Mycoplasma subspp., Strep. dysgalactiae, Strep. uberis og Beta-lactamase.

/Kirsten Marstal

Markant fald i restbeløbet pr. ko i 2014

Behov for ekstra fokus på restbeløbet pr. ko, som, i takt med mælkeprisen, faldt markant i 2014.

Vi rådgivere kan mærke, at landmændene har fået meget mere fokus på restbeløb pr. ko. Den stigende interesse oplever vi bl.a. via erfargruppernes livlige diskussion om, hvad der kan gøres for at påvirke restbeløbet.

Ser man på udvikling i restbeløb pr. ko i 2014, får man øje på et markant fald. Det skyldes, at mælkeprisen er faldet med 75 øre pr. kg mælk, siden den toppede i marts. Det betyder, at mens restbeløbet i januar 2014 var 71 kr. pr. ko pr. dag, var det i opgørelsen fra december 2014 49 kr. pr. ko pr. dag. For de 10 pct. laveste lå det ca. 12 kr. under gennemsnittet.

Restbeløbet pr. ko giver et øjebliksbillede af forholdet mellem mælkemængde, mælkepris, energiudnyttelse og foderpris. Når man kender sit restbeløb, kan man handle og optimere de muligheder, der er i stalden. De faldende mælke-

priser gør det endnu vigtigere at have fokus på restbeløbet. Man må kigge på foderprisen, mælkeydelsen og energiudnyttelsen, og se, om man kan optimere noget.

En landmand sagde forleden til mig, at fordelelen ved en foderkontrol er, at man har mulighed for at reagere hurtigt, hvis noget i produktionen skal ændres. Han havde især fokus på foderomkostning pr. kg EKM.

I gennemsnit lå energiudnyttelsen stabilt på 97-99 pct. i 2014.

Restbeløbet for december

Restbeløbet for december var i gennemsnit 49 kr. pr. ko pr. dag for 84 konventionelle besætninger og 50 kr. pr. ko pr. dag for 6 økologiske besætninger. Se nedenstående tabel.

/Aage Harrild Nielsen, Heden & Fjorden

	Bund 10%:	GNS:	Top 10%
Energiudnyttelse	91,8 (94,3)	98 (98)	105,1 (104,5)
Kg EKM / ko / dag	27,3 (28,1)	33,3 (30,1)	39,5 (31,8)
Kg EKM / Kg TS	1,26 (1,24)	1,46 (1,30)	1,66 (1,33)
Restbeløb / kg EKM	1,27 (1,58)	1,47 (1,68)	1,66 (1,85)
Restbeløb / ko / dag	37 (47)	49 (50)	60 (52)

Data fra 90 besætninger fra november, heraf 6 økologiske (parentes).

LMO, LandboThy, Gefion, Lemvigegnens Landboforening, Jysk Landbrugsrådgivning, Syddansk Kvæg, Landbo-Nord og Heden & Fjorden har bidraget med tallene. Grovfoderpris: 107 øre/FE for majs og 117 øre/FE for græsensilage. Beregningsgrundlag: Foderkontrollen i DMS. I mælkeprisen er der indregnet en forventet efterbetaling.